

Tehnički i sadržajni problemi klasičnog i elektroničkog arhiviranja,

Radenci, Slovenija, 28.–30. ožujka 2007.

U Radencima je od 28. do 30. ožujka 2007. godine održano savjetovanje o tehničkim i sadržajnim problemima klasičnog i elektroničkog arhiviranja, u organizaciji Pokrajinskog arhiva Maribor, a radovi su objavljeni u prigodnom šestom zborniku referata koji tematski pokriva područja arhivistike, dokumentalistike i informatike. Savjetovanje je okupilo arhiviste iz Slovenije, Austrije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine te Srbije koji su iznijeli svoja iskustva i probleme, specifične i općenite, iz područja svojih djelovanja. Na Savjetovanju su tematski bili zastupljeni klasični, elektronički i audiovizualni načini arhiviranja te mikrofilmiranje. Iznosena su iskustva rješavanja problema čuvanja i zaštite arhivskoga gradiva te potreba stalne izobrazbe i usavršavanja arhivskih kadrova.

Prvi dan Savjetovanja bio je namijenjen predavanjima na temu elektroničkog čuvanja gradiva i specifičnostima klasifikacije te otvaranju izložbe o pola stoljeća Arhiva Republike Slovenije. U dijelu namijenjenom radionicama, tri slovenske tvrtke (MFC.2, Simt i Mikrografija) predstavile su svoje programe za javno i privatno elektroničko arhiviranje i digitalnu pohranu različitih vrsta podataka ovisno o djelatnostima zainteresiranih za stručnu i dobro organiziranu bazu podataka i njezino što bolje pretraživanje.

Na početku predavanja, prigodnim riječima obratile su se dr. Slavica Tovšak, direktorica Pokrajinskog arhiva Maribor i dr. Jelka Pirkovič u ime Ministarstva kulture Republike Slovenije.

Na temu elektroničke pohrane gradiva čula su se iskustva kolega iz Arhiva Republike Slovenije o njihovim unutrašnjim pravilima za elektroničku pohranu gradiva u digitalnom obliku, pravnoj podlozi, kao i svim fazama pripreme za taj opsežan i zahtjevan posao koji uz to mora zadovoljiti specifične uvjete o vjerodostojnosti gradiva u digitalnom obliku i njegovoj dugoročnoj pohrani te dostupnosti korisnicima, a sve u skladu sa Zakonom o čuvanju dokumentarnog i arhivskog gradiva i arhivima (ZVDAGA).

Nasuprot nastojanjima za sveopćom elektroničkom pohranom i digitalizacijom izneseno je zanimljivo predavanje o mikrofilmiranju kao dijelu sustava za trajno čuvanje podataka. Uspoređujući mikrofilmiranje i ostale načine čuvanja dokumenata najjači argument u davanju prednosti mikrofilmiranju bilo je dugo pozitivno iskustvo i nepromjenljivost tehnologije mikrofilmiranja.

Na primjeru revizije informacijskog sustava pohrane i zaštite osobnih podataka bili smo upoznati s najvažnijim komponentama informacijskog sustava u procesu revidiranja koje moraju zadovoljiti tri cilja: dostupnost, povjerljivost i cjelovitost, a sve u skladu s Međunarodnim standardima revizije.

Izlaganja na temu klasifikacije još jednom su naglasila značaj *uspostave reda* klasifikacijom pojmova o čijoj kvaliteti i ovisno o specifičnostima područja koje se klasificira, ovisi točna i precizna pohrana koja je, opet, uvjet ponovne uporabe podataka. Na tu temu čula su se iskustva iz javne uprave, pravosudnih tijela i odgojno-obrazovnih ustanova.

Drugi dan Savjetovanja bio je namijenjen izlaganjima na temu materijalnog čuvanja gradiva, a odnosila su se na vrste restauracije i zaštite arhivskog i knjižničnog gradiva, utjecaj svjetlosti i vrste tiska na trajnost dokumenata, zaštitu od plijesni, spremišta i uvjete čuvanja arhivskoga gradiva – njihovim preuređenjima i nabavi potrebne opreme za kvalitetno čuvanje.

Iskustva audiovizualnog arhiviranja iznesena su u radovima o specifičnostima audiovizualnog arhiviranja u odnosu na klasično iz iskustva arhiva HRT-a, dok se Arhiv RTV Slovenije predstavio filmom o tvornici *Metalna* te ostavštinom koju posjeduje o Himalajskim pohodima slovenskih alpinista.

Potreba stalne izobrazbe novih članova, koja je još uvijek nedostatna, kao i stručnog usavršavanja starih, pokazalo se kao najvažniji uvjet pristupanju bilo kakvim promjenama i primjenama novih tehnologija.

Drugi dio ovoga dana bio je namijenjen stručnoj ekskurziji području oko Radenaca dok je večer bila rezervirana za film *Od Trisula do Makaluja* o ekspedicijama na Himalaje.

Posljednjeg dana Savjetovanja kolege su iznosile iskustva iz prakse slovenskih ministarstava, o marketingu u arhivima, arhivskom zakonodavstvu, arhivskim asocijacijama u republikama bivše SFRJ

te subjektivnoj etičkoj odgovornosti arhivista u prijenosu informacija te nužnosti povezivanja u asocijacije, nacionalne i međunarodne.

Posljednja predavanja skrenula su pozornost na nepostojanje zakona o rokovima čuvanja arhivskoga gradiva, prema slovenskim iskustvima te kategorijama registraturne građe s rokovima čuvanja o kojima su govorile bosanskohercegovačke kolegice s obzirom na članstvo Slovenije u Europskoj Uniji, arhivisti su naglasili potrebu očuvanja nacionalnog identiteta, između ostalog, i zaštitom izvorne kulturne baštine u čemu vide svoju veliku i važnu ulogu.

Suradnja između arhiva, knjižnica i muzeja, Korelacija programa Infoarh i sustava Cobiss te Preuzimanje gradiva plebiscitarnog referenduma o samostalnosti Slovenije bili su posljednji referati trodnevnog Savjetovanja.

Snježana Mihačić